

10 lutego 1930 r.

C07c 143/40

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 11263.

Kl. 12 o 23.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Sposób otrzymywania produktów kondensacji kwasów sulfonowych aromatycznych.

Zgłoszono 30 października 1928 r.

Udzielono 14 listopada 1929 r.

Pierwszeństwo: 31 października 1927 r. (Niemcy).

Wykryto, że kwasy sulfonowe węglowodorów aromatycznych kondensują się chlorowcami aralkylowymi, w drodze obróbki ich temi ostatnimi w roztworze stężonego kwasu siarkowego. Zaleca się postępować w ten sposób, że roztwór aromatycznych kwasów sulfonowych w nadmiarze kwasu siarkowego miesza się dokładnie z chlorowcami aralkylowymi zapomocą mieszadła szybkoobrotowego w ciągu kilku godzin do ukończenia wydzielania się kwasu solnego, które następuje szybko i przebiega jednostajnie. W większości przypadków reakcja ta przebiega w temperaturze zwykłej i tylko przy podstawionych chlorowcach aralkylowych, jak np. przy chlorku chlorobenzylowym, potrzebne jest niekie-

dy w celu przyspieszenia reakcji słabe ogrzewanie.

Ilość chlorowca aralkylowego nie ogranicza się do ilości cząsteczkowej, lecz często można ją zwiększyć podwójnie, a nawet i więcej, nie szkodząc tem rozpuszczalności w wodzie produktów kondensacji. Produkty te wykazują wszystkie własności silnego garbnika i nadają się ponadto jako ciała pomocnicze w farbiarstwie i drukarstwie.

Przykład I. 20 cz. wag. naftalenu sulfonuje się 50 cz. wag. jednowodzianu kwasu siarkowego, po ostudzeniu do temperatury pokojowej miesza energicznie z podwójną ilością chlorku benzylowego. Po upływie kilku godzin ustaje wydzielanie się

kwasu solnego i całość przechodzi w jasną, prawie bezbarwną rozpuszczalną w wodzie ciągliwą masę, którą po usunięciu kwasu siarkowego zubożętnia się i odparowuje do sucha. Jest to masa prawie bezbarwna, dająca się proszkować i w wodzie łatwo rozpuszczalna. Niezbyt rozcieńczone roztwory osadza się ponownie mocniejszymi kwasami lub roztworem soli kuchennej w postaci oleisto-żywicowej.

Przykład II. 19 cz. wag. fenolu przeprowadza się zapomocą 30 cz. wag. jednowodzianu kwasu siarkowego w kwas sulfonowy miesza dokładnie z dalszemi 20 cz. wag. jednowodzianu i następnie z 32 cz. wag. chlorku o-chlorobenzylowego, ogrzewając słabo do temperatury 40—50°. Po ukończeniu wydzielania się kwasu solnego produkt reakcji osadza się w postaci dość twardych brył, od którego można odlać nadmiar kwasu. Z wodą otrzymuje się ja-

sny, gęstopłynny roztwór, który można stosować bezpośrednio lub też zubożętnić i odparować. Z umiarkowanie rozcieńczonych roztworów mocne kwasy lub roztwory soli kuchennej wydzielają ponownie osad jasny w postaci żywicy.

Zastrzeżenie patentowe.

Sposób otrzymywania rozpuszczalnych w wodzie produktów kondensacji węglowodorów aromatycznych z chlorowcami aralkylowemi, znamienny tem, że roztwory sulfonowanych węglowodorów w kwasie siarkowym obrabia się chlorowcami aralkylowemi.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.

Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.